

ÁNYOS ÉLETE.

ÁNYOS Pál (külömben István; úgy látszik, hogy a' Pál-nevet a' szerzetben vette;) született 1756 esztend. Decemberben; Esztergáron, Veszprém mellett; nemes és tisztes szüléktől.

Egygy ideig Komáromban neveltetett a' nagyanyjánál. Oskolába Győrött és Pápán járt. 1772 esztendőben (életének 16dikában!) szerzetbe állott; első remete Sz. Pálnak Maria-Nostre nevű klostromában. 1773^{ban} (Októberben) szorossabb kötelekkel lekötölte magát a' mondott szerzeti rendnek; 's kevés napok múlva azután a' Nagy-Szombati Univerzításra küldettetett, tanulását folytatni. Ott (1776 esztendőben) a' Filozofiában Doktorrá lett.

Magyar Poétai pályafutását ott kezdette. Bárótzai Sándor és Bessenyei György Urak' munkájának olvasása gerjesztette-fel benne legelőszőr, és mindenek felett, az elmének szunnyadó tüztét.

Próbára Ovidiusból fordított. (Ez a' könnyű, elmés, 's vígan játszadozó nagy poéta, természet szerint leginkább szokott tetszeni az ifjaknak.) Utóbb, Virgiliust, Horátziust, és főképpen Lukánust kedvelte. Ha tovább élhetett volna, hihető, hogy Horátziust választotta volna mindennapi műlató társának. Úgy látszik, hogy Ofsziánt nem is mérte!

Műzsájának első zsengejét Bartsai Ábrahám Úrral közölte; kérvén egy kis levélben, hogy nézné-által, és mondaná-meg azután neki magyarán: ha méltó volna-e, tovább-is fáradnia? és remélhet-ne-e hasznos előmenetelt a' magyar poézisban? — Láttá ez a' nagy-elméjű hazafi legottan, mi válhat idővel az ifjúból; 's nevelője, baráttya, Quintilius-sa lett. Megismértette másokkal-is; és, név szerint, a' maga' lelki baráttyával, B. Orczi Lörinttzel, a' Magyar Írók' halhatatlan-emlékezetű Meczénás-

sával. Könnyű elgondolni, mitsoda szívvvel fogadta Ányos ezen férfiaknak jó akarattyokat; 's mitsoda igyekezettel iparkodott, hogy barátságokat megérdemelhesse.

Által-vitettetvén az Univerzitás Nagy-Szombatból Budára 1777^{ben}, ott tanulta Ányos-is a Theológiát, majd öt esztendőig. 1781, Novemberben, a Felső-Elefánti klostromba, (Nyitra Vármegyébe,) küldettetett. Ez a helység, sűrű setét erdők és magas bértzes hegyek között fekszik; 's mély tsendesség uralkodik az egész környékenn. Az ilyen tájék, jó és kellemetes lehet ugyan, eleinten 's egynehány napi mulatásra, akárkinek, és talán lakásra-is a nyúgodalmat kereső korosabb embernek; de — Ányos ifjú, érzékeny, és poéta volt! Annál nagyobb szüksége vala tehát a Múzsáknak társaságára 's meghitt baráttyaival való levelezésre.

Által-vitettetett onnét, tsak-ugyan, (1782 Októberben) Székes-Fejérvárra, hogy ott az első Grammatikát tanítsa. Szomorú által-vitel! boldogtalan

tsere! Ott (Elefánti magánosságában) kedvét, itt egészségét, 's nem sokára életét, vesztette.

„Egész esztendőben nem volt legjobb egészsége; (így írja-le betegségét és halálát egygyik még életben lévő szerzetes társa.) Hozzá járult a' Fejérvári nedves, ködös, és egészséget rongáló roszsz levegő-ég, (a' váras körül lévő sár-víz t. i. nem volt még akkor kiszárítva;) melly, nedves test-állással bíró embernek még ártalmasabb vala; hozzá járult az úgy-nevezett arany-ér-is, melly, mivel nem gondolt vele, a' kotsizás által úgy megdagadott és tüzesedett, hogy operálni kellett. (Ezen súlyos nyavalyájában készítette azon énekeket, a' mellyeket azután a' Fejérvári Püspök, Nagy Ignácz, megyéjének számára kinyomtatattott. Itt készített még több más verseket-is.) — Fejérvárról által-vitette magát Veszprémbe (1784 esztendőben, Július' elején;) remélvén, hogy ott egy seb-orvos, ki az-zal bízta vala, meg fogja gyógyítani. Azonban, ugyan-ott, Szeptembernek 5^{dik} napján, megholt; minekutánna 27 esztendőket, 9 holnapokat, és egynehány napot élt volna. Ott fekszik, a' Franciskánusoknál., —

Termetét a' mi illeti: Magas volt; külömben, sem nem kartsú, sem nem kövér, hanem középszerű testállású. Az ábrázattya hoszfzas, homloka magas, orra egyenes; felső ajaka valamivel dombo-sabb az alsónál; haja és szakálla világos barna, vagy-is inkább szökére hajló. — Erköltsi karakterére, belső tulajdonságaira nézve: Érzékeny, ví-dám, és örömet-társalkodó. Heves ugyan egy ke-vesség; de könnyen letsendesíthető. Egészségére nem igen vigyázó. Betsületet 's ditsőséget szerető. Bátor szívvű; igaz, egyenes lelkű. A' barátságban hív és állhatatos. Színeskedést, tsalfaságot maga nem ismért; másokban útált és került....

De, — minek a' hoszfzas leírás? Munkáji mu-tattyák-meg legjobban, ki és mi volt.

Ille velut fidis arcana sodalibus olim
 Credebat libris; neque, si male cesserat, vsquam
 Decurrens alio, neque si bene: quo fit, vt omnis
 Votiva pateat veluti descripta tabella
 Vita Iuvenis. —

Megholt! 's több esztendeje már, hogy nintsen közöttünk: de él még hazája' fíjainak emlékezetek-

ben, és élni fog munkájában. Valamíg a Magyar Nép helyet foglalhat a Nemzetek között, nem fog elfeledkezhetni e poétájáról; — mert azoknak számában volt, a kik egész életüket ö-néki szentelték, 's nyelvét, és ez által nemzeti lételét, fenn-tartották.
